

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
GRĖSMIŲ VALDYMO IR KRIZIŲ PREVENCIJOS GRUPĖ**

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS KARINĖS JĖGOS NAUDOJIMO STATUTO 13 IR 14
STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO IR LIETUVOS RESPUBLIKOS KRAŠTO
APSAUGOS SISTEMOS ORGANIZAVIMO IR KARO TARNYBOS ĮSTATYMO NR. VIII-
723 18 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTŲ (toliau kartu – Projektai)
(TAP 21- 1034; 21-1035; 21-1036) (TAIS NR. 21-28141; 21-28142; 21-28143)**

2021-08-04 Nr. NV-1857

Vilnius

Projektų rengėjas. Krašto apsaugos ministerija.

Projektų tikslas. Įgalinti karinius vienetus ekstremaliosios situacijos metu efektyviai padėti civilinės sistemos pajėgoms vykdyti jų funkcijas.

Dabartinė situacija. Ekstremaliosios situacijos metu staigiai išaugus neteisėtos migracijos mastui civilinės saugos sistemos pajėgos susiduria su žmogiškųjų išteklių trūkumu. Nacionaliniuose teisės aktuose yra numatyta galimybė ekstremaliųjų situacijų atvejais pasitelkti karinius vienetus. Nepaisant to, ekstremaliųjų situacijų atvejais kariai neturi įgaliojimų jiems nepavaldžių asmenų atžvilgiu, todėl kariniai vienetai negali efektyviai padėti tokius įgaliojimus turinčioms civilinės saugos sistemos pajėgoms vykdyti jų funkcijas.

Projektų esmė. Siūloma Karinės jėgos naudojimo statuto ir Krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo padėties įstatymų pakeitimo projektais nustatyti teisinį mechanizmą, kuriuo kariams ekstremaliųjų situacijų metu galėtų būti suteikti įgaliojimai jiems nepavaldžių asmenų atžvilgiu. Siūloma:

- Krašto apsaugos ministro sprendimu, suderinus su Respublikos Prezidentu, kariams galėtų būti suteikiamos šios teisės:
 - duoti privalomus nurodymus fiziniams ir juridiniams asmenims, kitoms organizacijoms ir jų padaliniams;
 - persekioti ir sulaikyti asmenis, nevykdančius karių privalomų nurodymų arba įtariamus padarius ar darančius nusikalstamą veiką ar kitą teisės pažeidimą;
 - laikinai apriboti galimybę patekti į tam tikrą teritoriją ar patalpą, sustabdyti joje vykdomus darbus, tam tikroje teritorijoje apriboti ar uždrausti transporto priemonių eismą;
 - tikrinti asmenų, transporto priemonių, ginklų ir kitų daiktų dokumentus;
 - atlikti asmens apžiūrą ir jo turimų daiktų patikrinimą; Lietuvos Respublikos Vyriausybei 2021- Nr. 12-01- Elektroninio dokumento nuorašas 2 6) sustabdyti, tikrinti ir apžiūrėti transporto priemones, jose esančius krovinius ir daiktus, taip pat asmenis ir jų bagažą;
 - panaudoti specialiąsias priemones.
- Teisės galėtų būti suteikiamos tik esant visoms šioms sąlygoms:
 - yra paskelbta ekstremalioji situacija;
 - kai įvykio mastas sparčiai didėja ir kai siekiant išvengti grėsmės visuomenės rimčiai yra būtina atkurti tam tikrą civilinės saugos sistemos pajėgų, t. y. policijos, Valstybės

sienos apsaugos tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos ar Viešojo saugumo tarnybos prie Vidaus reikalų ministerijos pajėgų, būtiniausias veiklos sąlygas ekstremaliosios situacijos židinyje;

- yra gautas Vyriausybės Ekstremalių situacijų komisijos pirmininko motyvuotas rašytinis prašymas;
- sprendimas yra suderintas su Lietuvos Respublikos Prezidentu.

Derinimas. Projektai darbo tvarka buvo derinami su Prezidento kanceliarija, Vyriausybės kanceliarija, Teisingumo ministerija.

Projektų įgyvendinimo kaštai. Projektams įgyvendinti papildomų valstybės biudžeto lėšų nereikės.

Dalykinio vertinimo išvada. Atkreiptinas dėmesys, kad Projektų teikime nepateikta informacija apie Projektų derinimą su Vidaus reikalų ministerija.

Siūlytina Projektus svarstyti Vyriausybės posėdyje.

Patarėjas

Valdas Kiveris